

MOBIL GURUHLAR FAOLIYATINI TASHKIL ETISH

Beknazarova Moxira Ergashevna

*Sirdaryo viloyati Sardoba tumani 11- sonli Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti
tarbiyachi metodisti*

Annotatsiya: *Ushbu maqola "Maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, bolalarning maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinishini kengaytirish, aholiga maktabgacha ta'lim xizmatlari ko'rsatishni tashkil etish, maktabgacha ta'lim va tarbiyaning yangi innovatsion muqobil shakllarni joriy etish haqida".*

Kalitso'zlar: *Estetik, tarbiyachi, mahorat, kommunikativ, malaka, sahnalashtirish, ijodi*

Key words: *Aesthetic, educator, skill, communicative, small
axe, staging, creating, creating novelty.*

Ключовие слова: *Эстетический, воспитатель, мастерство, коммуникативный,
квалификация, постановка, творческий.*

Maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, bolalarning maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinishini kengaytirish, aholiga maktabgacha ta'lim xizmatlari ko'rsatishni tashkil etish, shuningdek, maktabgacha ta'lim va tarbiyaning yangi innovatsion muqobil shakllarni joriy etish maqsadida tashkil etiladi.

Ilg'or xorijiy tajriba inobatga olgan holda, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablariga muvofiq maktabgacha ta'lim bilan qamrab olinmagan bolalarning har tomonlama yetuk, intellektual, ma'naviy-estetik, jismoniy kamol topishi uchun shart-sharoitlar yaratiladi.

Bolalarning sog'lig'ini muhofaza qilish va mustahkamlab borish. Bolalarni milliy madaniyat va umuminsoniy qadriyatlar bilan tanishtirish, ta'lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalar, ta'lim-tarbiyaning samarali shakllari va usullarni joriy etib borish. Bola shaxsining asoslarini shakllantirish, uning bilim orttirish bo'lgan qiziqishlarni rivojlantirish. Maktabgacha ta'lim tashkilotiga bormaydigan bolalarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlash va ularni boshlang'ich ta'limiga tayyorlash. Ota-onalarga bolalarning ilk rivojlanishi, ularga ta'lim-tarbiya berish masalasida maslahat va uslubiy yordam ko'rsatib borish.

Mobil` guruhlar zamonaviy talablarga javob beradigan va qayta jihozlangan avtobuslar bazasida tashkil etiladi. Mobil guruhlarda ta'lim-tarbiyani tashkil etish uchun sanitariya normalari va qoidalari hamda gigiena normativlariga muvofiq faqat fanlarni rivojlantiruvchi muhit va o'yin faoliyatini tashkil etish maqsadida ajratilgan xar bir xududlarda foydalaniladigan yer maydonlari ajratiladi.

Mobil` guruxlar davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga tegishli tuman (shaxar) maktabgacha ta'lim bo'limining buyrug'iga asosan birlashtiriladi.

Mobil guruxlarda faoliyat ko'rasatayotgan tarbiyachi, tarbiyachining yordamchisi va xaydovchisi birlashtirilgan davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbariga hisobot beradi.

Mobil guruxlar xodimlari mobil` guruhlari birlashtirilgan davlat maktabgacha ta'lim tashkilotining shtatida hisobda turadi.

Mobil guruxlarga maktabgacha ta'lim tashkilotiga bormaydigan 3-7 yoshli bolalar qabul qilinadi.

Mobil guruxlarga bolalar bo'sh o'rinlar mavjud bo'lgan taqdirda, ota-onalarning (qonuniy vakilning) arizasi va bolaning salomatligi to'g'risidagi tibbiy ma'lumotnoma, ota-onalarning (qonuniy vakilning) fuqarolik pasporti nusxasi, bolaning tug'ilganligi to'g'risidagi guvohnoma nusxasi, bolaning 2 dona fotosuratilari asosida qabul qilinadi.

Bolalar mobil` guruxlarga birlashtirilgan maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarining buyrug'i asosida qabul qilinadi.

Bolalarni bir guruhdan ikkinchi guruhga o'quv yili davomida ota-onalarning (qonuniy vakilning) arizasi asosida bo'sh o'rin bo'lgan taqdirda o'tkaziladi. Mobil guruxlarda davlat maktabgacha ta'lim xizmatlari bepul ko'rsatiladi.

Mobil` guruxlarga ta'lim –tarbiya jarayoni ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari hamda “Ilk qadam” davlat o'quv dasturi asosida tashkil etiladi va ovqatlantirishni majburiy tashkil etmagan holda, har bir guruxda bir xaftada 7,5 soatdan (bir kunda 3-4 soat) kam bo'lmagan ta'lim berish nazarda tutiladi.

Mobil guruxlar ta'lim faoliyati 2 smenada, bir haftada 6 kun ish faoliyat olib boradi.

Mobil guruxlarda o'quv yili 2 sentyabrdan boshlanib 31 mayda yakunlanadi, yozgi sog'lomlashtirish davri 1 iyundan 31 avgustga qadar xisoblanadi.

Guruxlarda bir xil yoki aralash yosh printsipi bo'yicha to'ldiriladi. Bir guruxda bolalar soni 16 nafardan ortiq bo'lmasligi lozim. Mobil guruxlardagi ta'lim-tarbiya jarayoni o'ziga xos alohida xususiyatlarni inobatga olgan holda tashkil etiladi.

O'quv-uslubiy, didaktik materiallar, rivojlantiruvchi o'yin va o'yinchoqlar, badiiy adabiyotlar bilan byujet mablag'lari hisobidan ta'minlanadi. Minimallashtirilgan alohida kantselyariya anjomlari to'plami bilan esa ota-onalar hisobidan ta'minlanadi.

Avtobusda bolalar bo'lgan vaqtda uning xarakatlanishiga yo'l qo'yilmaydi.

Tegishli kasbiy ma'lumotga, tayyorgarlikka, yuksak axloqiy va ma'naviy fazilatlariga ega bo'lgan shaxslar mobil` guruhlarda pedagogik faoliyati bilan shug'ullanish xuquqiga egadir. Mobil guruxlar pedagog xodimlari, yordamchi tarbiyachilari va xaydovchilarining ish haqi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun belgilangan tartibda to'lanadi.

Birlashtirilgan avtobus hududlardagi ajratilgan maydonchalarga jadval asosida bir xaftada ikki marotaba borib, ta'lim- tarbiya jarayonlari olib boriladi.

Turli yoshdagi mobil guruhlarda ta'lim jarayonini tashkil qilish quyidagi shakllarda olib boriladi:

Bolalar bilan har kuni ishimiz kundalik reja asosida amalga oshiriladi. Kunlik rejalashtirilayotganda, biz dasturning muhim nuqtalarni belgilaymiz. Masalan bolalar

tuplanishi, individual mashg'ulotlar , jismoniy o'yinlar, pedagog tomonidan erkin o'yinlar, yig'ishtirish ishlari, teatrlashtirilgan tomosha, sayr, xikoya aytish, yoki kitob o'qish kabalar bilan birgalikda o'tkaziladigan asosiy mashg'ulot vaqtidir. Mobil` guruhlarda kun davomida yanada tarkiblashgan xarakterlar, bola o'z xarakterini erkin yarata olish mumkin bo'lgan xarakterlar bilan navbatma-navbat o'yg'unlikda keladi pedagoglarga yordam va ko'mak beradi.

Bolalar bilan ish olib borayotgan biz maktabgacha ta'lim metodikalaridan yaxshi biladigan shakl va metodlarni qo'laymiz. Biroq biz aralash yoshdagi bolalar guruhida o'qitish va tarbiyalash jarayonida yosh xususiyatlarni e'tiborga olgan xolda ish faoliyatlarni shakllantirishimiz kerak.

Turli yoshdagi bolalar guruhi bilan ishlash kontseptsiyasi quydagilarni nazarda tutadi.

Bir xal mavzu doirasidagi ish, talablar darajasining differentsiatsiyasi hamda bajariladigan, hamkorlik va birgalikdagi xarakter qilishga o'rgatadigan, bolalar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlaydigan o'zaro yordam, barcha uchun teng imkoniyatlar, individuallashtirish har bir bola individual rivojlanishini qo'llab-quvvatlash. Bolalar bog'chasini hayotga, bolalar tajribasiga yaqinlashtirish orqali olib borish.

Dasturning asosi tarbiyachining ishi bolani xar tomonlama va uyg'unlikda rivojlanishga yo'naltirilganligini belgilaydi. Bolaga shaxsni shakllantirishda yordam berish maqsadida uning ehtiyojlari va imkoniyatlari, faoliyati va faolligini o'ziga xosligini aniqlash, su'bektivlik tamoillaridan foydalanish yo'li bilan amalga oshiriladi. Su'bektivlik shakllantirish bu:

Bolani qadir-qimmatini hurmat qilish. Individuallashtirish va guruhda hamkorlik qilishga o'rgatish, bolaning ehtiyojini qondirish, bolaning imkoniyatlarni qo'llab-quvvatlash, insonparvarlik qadiriylarni qo'llash. Turli yoshdagi guruh bolalarni o'yinlar, sayr ekskursiyalar birgalikda o'tkazilsa bevosita ta'lim faoliyatni tashkil qilishda kichik guruxlarga bo'lish amalga oshiriladi.

Mashg'ulotlarni rejalashtirishda pedagog hech bo'lmasa ikkita kichik guruxga bo'lishni xisobga olish kerak. Masalan kichik bolalar 3 yoshdan 4 yoshgacha, katta bolalar 5 yoshdan 6 yoshgacha bo'linishi shart. Agar mavzu oson bo'lsa o'rta gurux bolalar katta gurux bolalari bilan birga ishlashlari mumkin lekin mavzu murakkab bo'lsa kichik guruxchalarga bo'lib ishlanadi. Xar bir bolaning individual qobiliyatlari xisobga olinadi. Qaysi bir bola bilimlarni osonroq o'zlashtiradigan bo'lsa katta guruhga o'tirish mumkin. Bilimni o'zlashtirishga qiynaladigan bolalar esa kichik guruxga o'tishga imkoniyat beradi.

Pedagog mashg'ulotni tashkil qilayotgan vaqtda kungilli yordamchi ota-onalar ishtirokidan foydalanib. Bolalar uchun barcha kerakli materiallar va qo'llanmalarni tayyorlaydi. Mashg'ulot tarbiyachini topshiriqlari va bolalar ehtiyojidan kelib chiqib shakllantiriladi. Biz ishtirok etayotgan bolalar soni, joy mavjudligiga qarab tartibga solamiz. Biz ko'proq butun guruh bilan ishlaymiz va har bir bolalarning yosh xususiyatiga qarab mashg'ulot davomida topshiriqlar beramiz. Bir xil guruxdagi yoshdagi guruxlarga

nisbatan, turli yoshdagi gurux bolalari tezroq rivojlanadilar, chunki kichik yoshdagi bolalar katta yoshdagi bolalarga taxlid qilgan xolda faoliyatlarda ishtirok etadilar.

Mobil` guruhlarning afzallik tomonlari:

davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti yo'q hududlarda maktabgacha yoshdagi bo'lgan bolalarni maktabgacha ta'limga qamrab olish;

bolalarning maktabgacha ta'limga qamrab olishni kengaytirish,;

maktabgacha ta'lim tashkilotlariga bormaydigan bolalarga ta'lim xizmatlari ko'rsatish;

- bolalarni har tomonlama yetuk intellektual, ma'naviy-estetik, jismoniy kamol topishi uchun shart-sharoitlar yaratish;

ota-onalarga bolalarning ilk rivojlanish, ularga ta'lim-tarbiya berish masalasida maslahat va uslubiy yordamlar ko'rsatish.

mobil` guruhlarda maktabgacha ta'lim tashkilotiga qatnamaydigan bolalarning ijtimoiy moslashuvini taminlash va ularni boshlang'ich ta'limga tayyorlash asosiy maqsadlaridan biridir.

-Hududlardagi mobil` guruxga qatnayotgan bolalar ota-onalaridan mobil` guruxlari faoliyati haqida so'rovlarni o'tkazildi. Ushbu so'rovlarda mobil` guruxlar faoliyatini yanada rivojlantirish uchun quyidagi takliflar kiritildi.

mobil` gurux bolalari uchun ikkinchi til mashg'ulotlarini tashkil etish;

aqilvoylar sonini ko'paytirish,;

musiq va jismoniy tarbiya yo'riqchisi shartlarini tashkil etish;

hududdagi bolalarni to'liq qamrab olish maqsadida qo'shimcha 3-smenani tashkil etish;

- mobil` guruxga qatnayotgan bolalarning ota-onalari farzandlarining ijobiy tomonga o'zgarishidan minador bo'lishdi. Maktabgacha ta'lim bo'limi tomonidan ota-onalarga bolalarning ilk rivojlanishi, ularga ta'lim-tarbiya berish masalasida maslahat va uslubiy yordam ko'rsatildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 22 dekabrda 802-son qaroriga Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning Davlat stahdarti.

2. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan

3. Davlat talablari Maktabgacha ta'lim tashkilotining Davlat o'quv dasturi.

4. Maktabgacha ta'lim tashkilotining ilk qadam jurnalining 2021 yildagi 7-8 sonlaridan.

5. Internet resurslari.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИММУНОТЕРАПИИ В КОМПЛЕКСНОМ ЛЕЧЕНИИ ОСТРЫХ ПНЕВМОНИЙ У ДЕТЕЙ